

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDEKRE; EGY ÓRA
KORONA 20 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 3 KORONA,
FÉLÉVRE 10 KORONA, EGÉSZ ÉVRE 19 KORONA

POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITS
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PLAC-UTCA 48

Győzelmes előnyomulásunk a velencei síkságon

Udinét elfoglaltuk — Karinthiai seregeink nagy térnyerése a Tagliamento mentén — Az alsó Isonzón átkelve az olasz határhoz közeledünk — Az angolok támadása Flandriában megghiusult

Vezérkarunk jelentése

Budapest, október 30. — Hivatalos jelentés.

OLASZ HARCTÉR.

A tizenkettedik Isonzo-csata által teremtett helyzet a legfelső Tagliamento mentén levő hegyekig érezeti hatását, ahol Krobatin báró vezérezredes karinthiai hadserege minden ellenállást leküzdve, Velence tartomány területén déli és nyugati irányban gyorsan tért nyert. Krausz Aliréd gyalogsági tábornok haderői már e hó 28-án délben az első rést ütötték a gemonai messze kiható erődített táboron, amennyiben a vitéz 26-ik számú alsó-stájerországi lövésvezred rajtaütéssel hatalmába kerítette a Monte Lonzan levő páncélos erődményt.

Below tábornok szövetséges csapatainak döntő előnyomulását Udine elfoglalása koronázta meg. Tovább délre, tengerpart menti üldöző csapataink által szorítva, még egyre hőmpölyögnek a megvert ellenségnek az áradó alsó Tagliamento felé visszavonuló rendetlen tömegel.

A szövetségesek arcvonalai mögött területnek a fogolyszállítványok hosszú sora és a hadizsákmány sok helyütt olasz seregtábor jellegét kölcsönzi.

KELETI ÉS DÉLKELETI HARCTÉR.

Nincs jelentenivaló.

A VEZÉRKAR FŐNÖKE.

A német jelentés

Berlin, október 30. A nagytóhadiszállás jelentése.

NYUGATI HARCTÉR.

Rupprecht trónörökös hadcsoportja: Flandriában a tüzérségi tevékenység a dixmuideni szakaszon rövid megszakításokkal élénk volt. A Houthouster erdő és a comines—yperti csatorna között a tüzérség idonként nagy erősséget ért el, az éjen át

is heves maradt és ma reggel pergőtűzzé fokozódott.

A német trónörökös hadcsoportja: Bray mindkét oldalán a Chemin des Dameson a franciák estefelé hatásos összpontosított tüzelést kezdtek. Átmeneti csökkenés után a tüzérségi harc napkelte óta ismét erősödött. A hegyi arcvonal többi részén fokozottabb volt a tüzérségek harcbevetése, mint az utóbbi napokban. — A Maas jobbpartján bevált harc csapataink hatásos tüz-előkészítés után Beconvauztól északnyugatra betörték az ellenséges állásokba. — Az 1200 méter szélességben elhódított árkokat nagy francia erőknek négy, egészen az éjszaka nyúló támadásával szemben megtartottuk. Több mint 200 foglyot szállítottunk be. Az ellenség súlyos véres veszteségeket szenvedett.

A főbbi hadsegernél úgy a mi, mint az ellenség felderítő előretörései többször élénk tüzérségi tevékenységre vezettek.

A keleti harctéren és a macedon arcvonalon nem volt nagyobb harc cselekmény.

OLASZ HARCTÉR.

A 14-ik hadsereg szövetséges csapatai elfoglalták Udinét. Ezzel az olasz legfelső hadvezetőség eddigi székhelye az eredményes hadművelet hatodik napján kezünkre került. Feltartóztathatatlannul, fáradságot nem ismervé nyomultak hadosztályaink a síkságon a Tagliamento felé. A nagy esőzések következtében erősen megdagadt folyó kevés átkelési pontján torlódik a megvert ellenséges haderő visszavonulása.

Karinthiából előnyomuló csapataink az egész arcvonalon velencei földre léptek és a Tagliamento felső folyása felé előnyomulóban vannak.

LUDENDORFF,
első főszállás-mester.

A vezérkar esti jelentése

Sajtóhadiszállás, október 30. — A megvert olaszok üldözése simán folyik.

A német esti jelentés

Berlin, október 30. A Wolff-ügynökség jelenti október 30-án este:

A flandriai csatatéren a pergőtűzelést erős angol támadások követték, amelyek Paschendale falu ellen irányultak. A falut elvesztettük. Egy erőteljes támadás azonban az ellenséget ismét kivetette onnan. Gheluvelt-nél a kora délután az angolok támadásai véresen összeomlottak. A Chemin des Damesen és a Maas keleti partján élénk tüzjárc.

Keleten nem történt különös esemény. Olaszországban előre megyünk.

A futó ellenség sarkában

Sajtószállás, október 30. A megáradt alsó Isonzon, amelynek az ellenség által elpusztított hidjait ismét helyreállítottuk, az osztrák-magyar csapatok feltartóztathatatlannul nyomulnak előre az olasz határ felé. A szövetséges csapatok pompás lendülettel a felső Tagliamento mellett fekvő gemonai megerősített tábor felé törnek előre.

Berlin, október 30. A Wolff-ügynökség jelenti: A megvert isonzo olasz sereg rendetlenül menekül a Tagliamento mocsaras területe felé. A visszavonulást megnehezíti a menekülő olasz lakosság áradata, amely ijedten nyomul nyugat felé. Udine városa már a győzelmesen előrehaladó csapataink mögött van. A karinthiai fronton is menekül az ellenség, hadosztályainktól üldözve. Az olasz sajtó továbbra is titkolni igyekszik a lakosság előtt a katasztrófát és a szövetségesek kisebb akciójának előnyeiről beszélnek, amely nem tudta megingatni eddig az olasz védekezést.

A Krobatin-sereg előnyomulása

Sajtóhadiszállás, október 30. A megvert ellenség üldözése a megáradt alsó Tagliamento felé teljes folyamatosan van. Krobatin vezérezredes hadserege előnyomulóban van a felső Tagliamento hegyvidékén és már mindenütt velencei földön áll.

URANIA

Szonda. Östörtök október 31., nov. 1.

Szókimondó

ASSZONYISÁG

színmű 4 felvonásban.

Főszereplő:

Poldi Müller.

Falusi

üldülés

vígjáték 2 felvonásban.

Szólások kezeletre

6. 1/3 és 1/4 órákor.

APOLLO

Székely Csillagok

október 31., nov. 1.

Amerikai-film.

Dominó

egy féltüligi költségvetés

4 felvonásban.

Főszereplő:

Kitty Gordon.

Lotti

nyaralás megy

cardisk vígjáték

3 felvonásban.

Szólások kezeletre

6. 1/3 és 1/4 órákor.

WOLFF

Velencét kiűrtették

Hamburg, október 30. A *Neue Hamburger Zeitung* jelenti Genfből: Turinban rendkívüli mértékben megszigorították a katonai óvintézkedéseket. *Vicensát, Trevisót és Velencét a kormány parancsára kiűrtették.* Az idegen konzulok még vasárnap elhagyták Velencét.

A király Görzben

Görz, október 30. *Ötlete ma bevonult a felszabadult Görzbe.* Az ellenség csaknem teljesen elpusztította a várost, sokat fosztogatott és sok embert elhurcolt.

Az olasz sajtó szépíti a vereséget

Zürich, október 30. Olasz diplomáciai körökben kijelentik, hogy tekintettel a fenyegető veszedelemre, minden pártnak össze kell fogni a haza védelmére. *Az olasz lapok már nyíltan bevallják az Isonzo-hadsereg általános visszavonulását,* azonban hangoztatják, hogy csak *átmenetről* van szó és kijelentik, hogy az ellenség jelentései túlozzák a foglyok számát.

Feltételes francia segítség

Genf, október 30. A *Matin* írja: Franciaország csak akkor küldhet csapatokat Olaszországnak, ha Angolország még további részeket is átvesz a flandriai frontból. A rádiókálisok ebben a kérdésben meg fogják interpellálni a kormányt.

Ijedelem Rómában

Zürich, október 30. *Rómában az olasz vereség híre hallatlan nyugtalanságot idézett elő.* Az *Avanti* azt írja, hogy *a kamarában 162 képviselő botrányt rendezett,* amelynek közlését a cenzura nem engedélyezte. *Lombardiában és a velencei tartományban a lakosságon óriási izgalom vett erőt. A legrosszabbtól kell tartani, ha Vicenza is az ellenség kezére kerül.*

Zürich, október 30. A *Giornale d'Italia* a helyzet komolyságára való tekintettel *nemzetgyűlés* összehívását követeli, melynek feladata volna elhatározni *a háborúnak a győzelemig való folytatását.*

Genf, október 30. A párisi sajtó az olasz harcéri katasztrófa stratégiai hatásától nem fél annyira, mint inkább *a belpolitikai helyzetre gyakorlandó hatásától.* *Az olasz front-összeomlás a háborúba végleg belefáradt Olaszországra nagy veszedelemmel járhat.* Aggasztó tünet azt is, hogy *az olasz legyverés munitiógyárak szénhiány miatt már négy napja nem dolgoznak* és a munkanélküli munkások az eddiginél is jobban veszélyeztetik a közbiztonságot.

Az olasz vezérkar jelentései

Az olasz vezérkar október 28-iki jelentése így szól:

A támadás hevessége és néhány, a második hadsereghez tartozó osztagunk ellenálló erejének fogyatékossága lehetővé tette a magyar, osztrák és német hadierőnek, hogy a *Juli Alpések frontján levő balszárnyunkat át-törjék.* Többi csapataink buzgó fáradozásának *nem sikerült az ellenséget a haza szent földjére való benyomulásban megakadályozni.* A kiűrt területen levő raktárakat és egyéb katonai épületeket elpusztítottuk.

Katonáinknak számos emlékezetes ütközetben két és fél esztendő alatt tanúsított vi-

tésége teljes biztosíték főparancsnokságunknak arra, hogy a hadsereg, amelyre az ország becsületét és boldogságát rábíztuk, ezuttal is teljesíteni fogja kötelességét.

Az október 29-iki olasz jelentés:

A főparancsnokság által elrendelt mozdulatokat normális módon hajtuk végre. A csapatok, amelyek parancsot kaptak, hogy az ellenséggel szálljanak szembe, feladatukat teljesítették és az ellenségnek a síkságba való előretörését meglasztították.

A svájci sajtó a német-magyar-osztrák fegyverhüségéről

Karlsruhe, október 30. A svájci lapok nagy cimekkel ellátott tudósításokat közölnek az Olaszország elleni német-osztrák-magyar offenzíva kezdetéről és kifejlődéséről. A „*Neuen Zürcher Nachrichten*” annak a nézetének ad kifejezést, hogy *Olaszország sorsáról van szó.* Az eseménynek jelentős politikai értéke is van, mert a régi dunai monarchia és a német birodalom fegyverbarátsága teljes magaslatára emelkedett.

A német kancellárválság

Berlin, október 30. Härtling deignált kancellár ma folytatta a pártok vezéréivel tanácskozásait. Parlamenti körökben határozottan beszélnek *Posadowsky gróf* volt belügyi államtitkár *kancellár-jelöltségéről.*

A bolsevikiek zendülésre készülnek

Pétervár, október 30. A Pétervári Távirati Ügynökség jelenti: Tekintettel ama hírekre, hogy *a maximálisták zendülést terveznek,* a pétervári főkörmányzó a közrend megóvása érdekében minden gyülekezést, felvonulást és tüntetést betiltott.

Orosz jelentés a németek visszavonulásáról

Sajtószállítás, október 30. Az orosz vezérkar jelenti 29-én:

28-ra virradólag a németek kiűrtették Werder félszigetét. A majrt felgyújtották, az élelmiszer-raktárakat kifosztották.

= **Minisztertanács.** Budapesti tudósítónk jelenti: Ma délután *Wekerle Sándor* miniszterelnök elnöklése alatt minisztertanács volt, amelyen folyó ügyeket intéztek el és megvitaták a politikai helyzetet.

= **Mikor tárgyalják a választójogi törvényjavaslatot?** Budapesti tudósítónk táviratozza: Egy fővárosi estilap értesülése szerint a képviselőház november 8-ikán vagy 9-én tartja legközelebbi ülését. A költségvetés vitája körülbelül három hetet vesz igénybe. A választójogi törvényjavaslat beterjesztésére csak november végén kerülhet a sor. A javaslatot ad-hoc bizottsághoz utasítják, amely csak újév után kezdheti meg tárgyalásait. Ezek a tárgyalások előreláthatóan márciusig tartanak s így a választójogi törvényjavaslat képviselőházi tárgyalását legjobban esetben csak márciusban kezdetük meg.

= **A külügyminiszter tanácskozásai az osztrák miniszterelnökkel.** Bécsből táviratozzák: *Czernin gróf* külügyminiszter ma megjelent a képviselőházban és hosszasan tanácskozott *Seidler osztrák miniszterelnökkel.*

Az indemnitás a főrendiházban

Wekerle a Magyarország elleni osztrák heccekről

Budapest, október 30.

A főrendiház ma délelőtt ülést tartott, amelyen az indemnitást és a képviselőház által legutóbb elfogadott egyéb törvényjavaslatokat tárgyalta.

Hadik-Barkóczy Endre gróf elnök délelőtt 11 órakor nyitotta meg az ülést.

Rátértek az *indemnitásról* szóló törvényjavaslat tárgyalására.

Festetich Sándor gróf az első szónok. — Külügyi szervezetünk reformját követeli. — Illusztrálja, hogy milyen helytelen irányban nevelik diplomatáinkat és konzulainkat, némelyikük kiszolgált őrmesterhez méltó munkát végez. A háború után rendkívül nagy adóterhek nehezednek majd a népre, ezeknek igazságos elosztását követeli. Elsősorban a hadinyereségeket kell megakadályozni. A javaslatot elfogadja.

Berzeviczy Albert a béke eshetőségeit mérlegeli és méltatja *Czernin* gróf külügyminiszter budapesti beszédét, amelyben kristálytisztán jelölte meg hékofeltételeinket. A *kiegyezés* kérdésében ellentmondást lát és erre vonatkozólag precíz kijelentést kér a kormánytól. Rátér ezután a *választójogra*, amelynek kiterjesztése elől nem lehet kitérni. Meggyezésre kell törekedni az ellentétes nézetek között, mert ha mindkét fél becsületesen akarja, a megegyezésre megvan az alap. Az új választások erkölcsi lehetetlensége ma is fennáll. Elfogadja az indemnitást.

A szünet után

Pálffy-Daun József gróf beszél. Bizalmatlan a kormánnyal szemben. Megemlékezik *Mezőssy* földművelésügyi miniszter affairéről és azt mondja, hogy mivel a vádak a nyilvánosság előtt hangzottak el, a független bíróság előtt kellett volna tisztázni azokat. — Szóváteszi a rotációs papír körül felmerült komédiákat. Ausztria szerződésileg van szállításra kötelezve, de nem tartja be a szállítást. Védelmébe veszi *Tisza* István grófot, akit *Vázsonyi* Vilmos választójogi miniszter *rek-lámezredesnek* nevezett. Ilyen *Abbazia-kávéház*beli köpködéssel illetni egy 57 éves, a frontra kimenő embert nem szabad. — Nem hiszi, hogy ő felsége a piros hársónyszékbe való kifejezésnek fogja ezt minősíteni.

Az elnök megszakítja a vitát és bejelenti az *Udine elfoglalásáról* érkezett táviratot, amit az egész Ház éljenzéssel és tapsal fogadott.

Inkey József báró beszéde után

Wekerle Sándor miniszterelnök reilektál a fölszólalásokra. Az újságpapír-kérdésről kijelenti, hogy mindent megtesz, hogy Ausztriából megfelelő papirmennyiséget kapjunk. Jelenleg tárgyalások vannak folyamatban az iránt, hogy Romániából, Campolungból, a papirgyárak Magyarországra telepíttessenek. Ez minden eshetőségre biztosítani fogja papirszükségletünket. Ami a *Berzeviczy* által a *délszláv kérdésre* vonatkozólag elmondottakat illeti, kijelenti, hogy *legfelsőbb helyről garanciákat kapott aziránt, hogy semmiéle mozgalmat, amely Magyarország területi integritása ellen irányulna, nem fognak tűnni.* Nem látja szükségesnek, hogy a monarchia vezető államférfiai a király előtt megjelenve, ezt a kérdést tisztázzák, mert hiszen ez nem csak Magyarországnak, hanem a monarchiának és a dinastiának is érdeke. A javaslatot elfogadásra ajánlja.

Mezőssy Béla földművelésügyi miniszter válaszol *Pálffy-Daun* József gróf felszólalására. Nem azért nem fordult esküdtbíróshoz, mintha meg akart volna menekülni a vá-

ARANYAT tört állapotban is, a legmagasabb árban készpénzért átveszi **Halász ékszerész, Debreczen.**

dak elöl, hanem mivel a rendes bírói eljárás hosszabb időt vett volna igénybe, talán egy évet is és közéleti munkálkodásában megakadályozta volna. Ha Pálfi-Daun gróf nem tartózik a mentelmi jog köpönyegébe és magáévá teszi a vádakat, megteszi neki azt a szívességet, hogy eskübiróság elé megy.

A Ház ezután elfogadta az indemnitást, majd megszavazta a horvát pénzügyi egyezményről és a tisztviselők háborús segélyéről szóló törvényjavaslatokat s ezzel az ülés délután negyed 4 órákor véget ért.

A 400 éves reformáció ünnepe

A debreceni ünnepek

I.

a) 1917. november 4-én délelőtt 9 órákor istentisztelet a nagytemplomban.

1. Fennálló ének 37. dicséret 1. vers. (Jövel Szentlélek Uristen.) 2. Gyülekezeti ének 46. zsoltár 1., 4. vers. 3. *Főiskolai ének*: Szeretet . . . Bognártól. 4. Imádkozik és ünnepi egyházi beszédet tart dr. Veress István ref. tanítóképző intézeti igazgató. 5. *Főiskolai ének*: Wagner F. átiratában: Erős vár a mi Istenünk. 6. Gyülekezeti ének 179. dicséret 10. v.

b) 1917. november 4-én délután 5 órákor a kollégium dísztermében a D. P. I. Kör és a Hittanszaki Önképző Társulat ünnepélye:

1. *Főiskolai ének*: Szeretet . . . Bognártól. 2. Megnyitó beszéd. Mondja dr. Lencz Géza kollégiumi igazgató, a D. P. I. K. ügyvezető elnöke. 3. Október 31. Szavaja: Orsz Lajos IV. éves theológus. 4. Ünnepi beszéd, tartja dr. R. Kiss István egyetemi ny. r. tanár. 5. Meyerbeer: Hugenották. Zongorán előadja Almásy Márton főiskolai szenior. 6. *Főiskolai ének*: Wagner F. átiratában: Erős vár a mi Istenünk.

II.

a) 1917. november 11-én délelőtt 9 órákor ifjúsági istentisztelet a kollégiumi oratóriumban.

1. Fennálló ének 37. dicséret 1. vers. 2. Gyülekezeti ének 74. dicséret 1., 2. vers. 3. *Főiskolai ének*: Szeretet . . . Bognártól. 4. Imádkozik és ünnepi beszédet tart dr. Tankó Béla egyetemi ny. r. tanár. 5. *Főiskolai ének*: Wagner F. átiratában: Erős vár a mi Istenünk. 6. Gyülekezeti ének 37. dicséret 3. vers. Istentisztelet után az ifjúság által rendezendő ünnepélyes felvonulás, majd a gályarabok oszlopának megkoszorúzása.

b) 1917. november 11-én délután 5 órákor a református főgimnázium tornacsarnokában a református főgimnázium ifjúságának reformációi emlékünnepe.

1. Históriai ének Dévai Mátyásról . . . Kapi Gyulától. Előadja a református főgimnázium vegyeskara. 2. Bevezető beszéd. Mondja S. Szabó József felügyelő tanár. 3. Jövel Szentlélek Isten. Szegedi Kis István reformátor éneke id. Szotyori Nagy Károlytól. Előadja a református főgimnázium vegyeskara. 4. A garabonciás diák. Korkép 3 színben, a reformáció kezdő idejéből. Irta Baksay Sándor. Előadja a főgimnáziumi ifjúság.

Este 8 órákor társasvacsora az Arany Bika dísztermében.

III.

1917. november 18-án délután 5 órákor a kollégium dísztermében.

1. Haendel: Largo. Éneklí a református tanítóképző intézet dalkara. 2. Ünnepi megnyitó beszédet tart dr. Erdős József egyetemi ny. r. tanár, a DPI. kör elnöke. 3. „A reformáció hatása a tudományra” címmel értekezik Csánky Benjámin egyetemi ny. r. tanár. 4. Hegedű szóló: Előadja Piribauer Ferenc hegedűművész. Zongorán kíséri P. Nagy Zoltán főiskolai ének- és zenetanár. 5. Erős vár a mi Istenünk Wagner F. átiratában. Éneklí a református tanítóképző intézeti dalkar.

IV.

1917. november 24-ikén délután 5 órákor a kollégium dísztermében.

1. Storch: Ima. Éneklí a Városi Dalegylet. 2. „A reformáció hatása a társadalmi és kulturális életre” címmel értekezik: dr. Szabó Lajos Zsigmond békésabai ev. lelkész. 3. Hammerstedt János zongoraművész zongorajátéka. 4. Rossini: Áldások istene. Éneklí a Városi Dalegylet.

V.

1917. december 7-én délután 5 órákor a kollégium dísztermében.

1. *Főiskolai ének*: Tompa: Szerelmeim. Zenéje Hopper Rezsőtől. 2. „A reformáció hatása a jellemre” címmel értekezik dr. Baltazár Dezső református püspök, a DPIK. védnöke. 3. Tompa Mihályról megemlékezést tart S. Szabó József református főgimnáziumi tanár. 4. Simonffy Irén művész zongorajátéka. 5. *Főiskolai ének*: a) Tompa-dalok. Átirta Mácsai S. b) Glück: Ima.

A főiskolai ének és a Városi Dalegylet ének-számait Mácsai Sándor kollégiumi ének- és zenetanár, a református tanítóképzőintézet dalkarait pedig Tóth Lajos református felsőbb leányiskolai ének- és zenetanár fogja vezetni. A rendezőségnek a DPIK. 1917. első felében rendezendő ünnepélyein való közreműködésére eddig dr. Baltazár Dezső, Erdős Károly, Juhász-Nagy Sándor, dr. Lencz Géza, Révész Kálmán stb. illusztris személyeit sikerült megnyerni. Ez ünnepélyek ideje és részletes műsora később fog közöltetni az érdeklődő közönséggel.

BIREK

A közönséghez!

Mint mindenben, a nyomdaiparban is horribilis föremelkedéseket idézett elő a háború, az anyaghiány és a munkaerő hiánya. Elképzelhetetlen ugrásokkal szökött magasra mindazok az anyagok és eszközök ára, amelyek a nyomdaiparban, a lap előállításánál nélkülözhetetlenül szükségesek s amelyek még nagy és nehéz küzdelmek árán megszerezhetők. — A legnagyobb kényszerűségtől hajtva határozza el magát a *Debreceni Független Ujság* kiadóhivatala, hogy a mérhetetlenül nagy árdrágaság nyomása alatt a lap árát is nagyon csekély mértékben fölemelje.

Bizalommal reméljük, hogy a közönség helyeslő s belátó megértéssel veszi tudomásul e kényszerhelyzetből fakadt intézkedést és támogatásával és szeretetével tovább is kitünteti lapunkat, amelynek nivójában, szolgálatkészségében, frissességében, jólérsültségében meg fogja találni azt az ellenértéket, a melyet a laptól vár.

A lap árának emelése november hó 1-én lép életbe s e naptól kezdve a *Debreceni Független Ujság* ára a következő lesz:

Előfizetési díj egy hóra	2 K
negyedévre	6 „
félévre	12 „
egész évre	24 „
Egyes szám ára 8 fillér.	

A *Debreceni Független Ujság* kiadóhivatala.

— **Kitüntetés a hősi halál után.** A király az ellenség előtt elesett Baló Benjámin 2. honvédhuszárezredbeli főhadnagynak az ellenség előtt tanúsított eredményes magatartása elismeréséül a 3. osztályú vaskoronarendet a hadidíszítménnyel és a kardokkal adományozta.

— **Virilisták névjegyzéke.** Debrecen sz. kir. város igazoló választmánya folyó évi november hó 1-én délelőtt fél 12 órákor a főjegyzői hivatalban tartja ülését. Akik a törvényhatósági bizottsági tagság szempontjából az 1886. évi XXI. t.-c. 26. paragrafusának kedvezményét igénybe akarják venni, ebbeli igényüket a választmány ülésén bejelenthetik. Veress Géza tb. aljegyző.

— **A városi múzeum gyarapodása.** — A múzeum mostanában megszerezte egyik felosztott debreceni mézeskalácsos-műhely be rendezéséből a mézes-formákat, a szaggatókat és a formavésésnél használt szerszámokat. Ezekből egy válogatott sorozatot közönsémlére állított ki. Sesztina Jenő a debreceni mezőgazdasági gépgyárban készült

egyetemes önműködő vaseke modelljét ajándékozta a múzeumnak. — A múzeum ezt a szántás-vetés fejlődésének történetét ábrázoló rajzok és fényképek között állította ki közszemlére.

— **Az orgonasípok lefoglalása.** A hivatalos lap mai száma a honvédelmi miniszter rendeletét közli, mellyel az ónból vagy öntvözetből készült összes külső orgonasípokat hadicélokra igénybevetteknek jelenti ki. Olyan orgonák sípjai, amely orgonáknak különös történeti, képzőművészeti becsük van, az igénybevétel alól kivethetők; az orgonák ilyen értékét a vallás- és közoktatásügyi miniszter állapítja meg. Olyan orgonákat, amelyek nem valamely templomban vagy imaházban vannak felállítva, november hó 15-ig be kell jelenteni a polgármesternél, illetve a főszolgabírónál. Az orgonasípok térítése azok nyers sulya szerint kilogrammonként 15 koronában állapított meg.

— **Kinevezés.** A Vallás- és közoktatásügyi miniszter Nádasdi József és Hankiss János dr. debreceni állami főreáliskolai helyettes tanárokat rendes tanárokká nevezte ki.

— **Az új és használt zsákok feldolgozásának és forgalmazásának korlátozása** alkalmából a debreceni kereskedelmi és iparkamara a következőkről értesíti az érdekeltséget: A rendelet rendelkezései alá esnek az összes mezőgazdasági termények, ipari s bányászati termékek csomagolására használatos, jutából, pamutból, kenderből, lenből, papírból, valamint ezeknek az anyagoknak keverékeiből vagy az ezekkel az anyagokkal kevert más anyagokból előállított szövetekből készült új vagy használt megtöltetlen zsákok. Mindazok, akik a felsorolt zsákok felett rendelkeznek, kötelesek készletüket az 1917. évi október hó 15. napján volt állapot szerint a Zsákbizottságtól (Budapest, IV., Párisi-utca 2.) vagy az elsőfoku iparhatóságtól beszerezhető bejelentő lapok felhasználásával legkésőbb 1917. évi október hó 25. napjáig a Zsákbizottság útján a kereskedelemügyi minisztériumnak bejelenteni.

— **Adomány.** A városi rokkant- alpra az Osztrák-magyar bank tisztviselőikara 16 koronát adományozott, melyért köszönetet mond Csapó főpénztáros.

— **Halmágyi divatházába** iskolai és intézeti leánykabátok és ruhák nagy választékban érkeztek.

ADAKOZZUNK A VÖRÖS KERESZTNEK!

Színház és művészet

MŰSOR:

SZERDA: Délután: A cigánybáró. Ifjúsági előadás. — Este: Három a kis-lány, operett. A) bérlet. gyermeke. Bérletstünet. — Este: CSÜTÖRTÖK: Délután: A molnár és Lavotta szerelme, operett. Bérletstünet. PÉNTEK: Lavotta szerelme. B) bérlet. SZOMBAT: Lavotta szerelme. C) bérlet. VASÁRNAP: Délután: A világgjáró, operett. Bérletstünet. — Este: Lavotta szerelme. Bérletstünet.

— **Az új drámai hősnő bemutatkozása.** A régen nélkülözött drámai hősnő szerepkörében ma mutatkozott be Sándor Julia a ki ez estén „A névtelen asszony” címszerepét, Jacquelinét játszotta. Megállapíthatjuk, hogy a nagy drámák hősnőinek minden szükségességével és tulajdonságával rendelkezik. Szép hősnői alakja, széles skálájú s minden érzelmet kifejezésére alkalmas szép hangja, hiba nélkül való beszéde, kifejező játékja, nagy rutinja: ezek a tulajdonságok, amelyek mai bemutatkozását sikeressé tették s amelyek folytán sűrűn volt tapsban és ki-hívásban része. E tulajdonságai és képzettségei tették Jacquelinát öntudatos, jól át-

gondolt, sok helyen megrázó erővel ható művészi alakítás. Kiemelkedően szép, igazán kabinetalakítás volt Heltai Jenőé (Perisard). Nagy Színpadi rutinnal játszotta meg Fleuriot szerepét László Gyula. Egyszerűségében is nagyon jó alakítás volt K. Szűcs Irén gazdasszonya és sikerült, életteljes alak Horváth Kálmán Larocque-ja. Megnyerő és kedves megjelenés volt Abos Elza mint fiatal asszony. Borosnyay Kató egy fiatal leány szerepében hozott sok derítést kedvességet a színpadra. Jók voltak Kassay Károly, Kovács Imre, Várnai László, Horváth Annus, Kaiffa Gyula és Váragháty egy-egy kis szerepükben kitűnő alakítást adtak. Meglepetéssel látta a közönség, hogy a színpadon kiírt személyek helyett mások jelentek meg egyes szerepekben, ami a hatást rontotta. Így Raymond jelentékeny szerepét Thuróczy Gyula helyett egy fiatal, kezdő színész — Gálitzky Kálmán — játszotta kétségtelenül sok ambícióval, szereptudással és jóakarattal, de rutinja hiányában nem tudott urrá lenni sem játékon, sem szövegen. (p.)

A szerdai előadások. (A színházi iroda jelentése.) Szerdán délután 3 órakor ifjúsági előadást tart a Csokonai-színház. — Strauss János háromfelvonásos operettje. A cigánybáró van az előadás műsorán, amely iránt az ifjúság körében különösen nagy érdeklődés nyilvánult meg s a tanintézetek vezetőségei sietve szerezték meg a jegyeket az ifjúság számára. A cigánybáró az ismeretes szereposztásban kerül előadásra ma délután is. Hegedüs Ferencnek, az Operaház nagynevű művészenek rendezésében.

Szerdán este a bájos Schubert-operett, a Három a kislány van műsoron A) bérletes előadásban. Schubert szerepét Szántó Gáspár, Médyt Babits Vilma játssza.

A molnár és gyermeke. (A színházi iroda jelentése.) Mindszente napján, csütörtökön délután 3 órakor A molnár és gyermeke című drámát játsszák a színházban. A darab főszerepeit László Gyula, Kovács Imre, Kaiffa Gyula, Sárközi Blanka, Abos Elza, Kassay Károly játsszák. Az előadás bérletszünetes.

Lavotta szerelme. (A színházi iroda jelentése.) Csütörtök este mutatja be a színház a Lavotta szerelme című háromfelvonásos énekes játékot, melynek zenéjét Lavotta János dalaiból Barna Izsó állította össze, szövegkönyvét pedig Vágó Géza írta. A kedves történet, amely Csokonai Vitéz Mihály, a költő és Lavotta János, a híres dalszerző szerelmét tárgyalja, éppúgy meg fogja hódítani a publikumot, akár csak a népszerű Schubert-operett. Lavotta János örökéletű magyar dalai még jobban föl fogják melengetni a szíveket. Lavotta szerelme főszerepeit Babits Vilma, Görög Olga, Horváth Kálmán, Heltai Jenő, Várnai László, Káldor Dezső játsszák. A premier bérletszünetes, pénteken pedig B) bérletes előadásban játsszák a rendkívül nagy érdeklődést keltett énekes játékot.

„A demimonde“ az Apollóban. Ezt az elsőrangú amerikai filmet sokan megnézték a két bemutaton és mindenkinek az a meggyőződése, hogy oly káprázatosan szép női tojásokat nem látott, mint a Kitty Gordoné, a

Büdszentmihályon közvetlen a vasútállomás mellett 4 és 1/2 holdnyi területen fekvő 10 kamarás körkemencével, gépház, két nagy szin és 8 löerős gőzgép, egyes számú téglaprés, két billentő kocsis fordítóval, 100 folyóméter szinpár, ugyanannyi folyóméter futólemez, talicskák, targoncák, asztalok, mindegyikből 6 db hozzávaló felszereléssel, nemkülönbben egy külön épült 2 szoba, konyha és pincével ellátott lakóházzal felszerelt telep azonnal **eladó**, van rajta két betonkut, egyikbe furott láncszivattyúval, a másik jó ivóvízzel. A talaj fedélcserepre is alkalmas. Vevők jelentkezhetnek alólírott pénztárárnál.

Büdszentmihályi takarékpénztár részvénytársaság.

mely valóságos pazar ruhakiállítás. Rendezés és fotográfia elsőrangú amerikai, a színesek játéka kiváló.

A „Szókimondó asszonyság“ az Urániában. Poldi Müller, ez a kiváló német filmművész nő játsza ebben a színiüben a főszerepet. Különösen fel kell hívni a közönség figyelmét erre a bájos filmprimadonnára, mert egy egész sorozat filmben játsza a legkiválóbb szerepeket.

Az Urániában és az Apollóban holnap. Mindszente napján az előadások 3 órakor, 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

„Savol citrompotló“
a citromot teához, limonádéhoz, süteményekhez és főzelékekhez teljesen pótolja.
1 deka, mely kiesinyben 36 fillérbe kerül, bármilyen 2-3 citromot, egy izben, mint aromában, valamint savanyúságban teljesen pótol. Viszonteladónak árengedmény.
Kapható minden jobb fűszer- és csemegekereskedésben.
Egyedüli főraktár:
Grünberger és Glück
fűszernagykereskedőknél, Csapó-utca 16
Óvakodjunk a külföldi silány utánzatoktól, melyek a valódi Savolnak semmi tekintetben meg nem felel.

Egy nagy
vidéki város elsőrangú fűszer és gyarmatáru nagykereskedése keres azonnali belépésre egy olyan **segédet**, aki bevásárlásokban is jártas, azonkívül irodai teendőket is végez. Ajánlatokat leg sürögősebben — „Parkas“ jellegére **Tenzer hirdetőjébe Budapest, IV., Szervitátor 8. kérének.**

Takarítónőt
keresünk teljes ellátással Miklós-utca 49.

Egy nagy
vidéki város első rangú fűszer és gyarmatáru nagykereskedése keres azonnali belépésre **magyar német gép és gépirónót.** Ajánlatokat „Parkas“ jellegére **Tenzer hirdetőjébe Budapest, IV., Szervitátor 8. kérének.**

Akinek
törött aranya, ezüstje, ékszere, vagy zálogjegye van eladó, hívja meg **Krámert, Arany Bika-bérház 3.**

Egy nagy
vidéki város elsőrangú fűszer és gyarmatáru nagykereskedése keres azonnali belépésre **comptoiristát.** Ajánlatokat leg sürögősebben — „Parkas“ jellegére **Tenzer hirdetőjébe Budapest, IV., Szervitátor 8. kérének.**

Aranyat-ezüstöt, brilliántokat, bármiről szóló zálogleveleket (zálogcédulákat) és egyéb tárgyakat a legmagasabb árban vesznek. — Meghívásra hazakhozis elmegyek. Steiner Mihály, Szechenyi-utca 19. szám.

Egy nagy
vidéki város elsőrangú fűszer és gyarmatáru nagykereskedése keres azonnali belépésre **perfekt magyar német levelezőt.** Ajánlatokat leg sürögősebben — „Parkas“ jellegére **Tenzer hirdetőjébe Budapest, IV., Szervitátor 8. kérének.**

Eladó esetleg haszonbérbe kiadó:
a Diószegi-úton Kondorosi mézshomok téglagyár mellett 12 hold szántóföld. Értekezhetni Debreceni Gazdák Bankja rt.-nál Kossuth-utca 17.

Egy nagy
vidéki város elsőrangú fűszer és gyarmatáru nagykereskedése keres azonnali belépésre **magyar gyors és gépirónót.** Ajánlatokat leg sürögősebben — „Parkas“ jellegére **Tenzer hirdetőjébe Budapest, IV., Szervitátor 8. kérének.**

Tanulóleányok
jó fizetéssel felvételnek. Cím a kiadóhivatalban.

Hosszapályi Takarékpénztár r.-t. felszámolásban.

TARTOZIK.		Mérleg-számla 1915. december 31		KÖVETEL.	
VAGYON	K	f	TEHER	K	f
Pénztár	16	47	Alaptőke	100000	—
Váltók	24116	—	Tartaléktőke	4742	68
Számlaadósok	3186	64	Takarékbetét	5531	27
Veszteség-egyenleg	358307	12	Elfogadvány	167265	—
			Visszszámítás	9702	—
			Hitelezők	98385	28
	385626	23		385626	23

TARTOZIK		Veszteség-Nyereség-számla.		KÖVETEL.	
VESZTESÉG:	K	f	NYERESÉG:	K	f
Kifizetett kamatok	59879	13	Befolyt kamatok	4158	60
Üzletköltség	6544	53	Ingatlan jövedelem	6609	69
Illeték és adó	1133	73	Leírt követelésekből megtérült	30784	50
Veszteség ingatlanon	26755	58	Veszteség egyenleg	358307	12
Veszteség áthozat	305546	94			
	399859	91		399859	91

Hosszapályi, 1915. december 31.
Felszámolók:
Suhajda Béla, sk.   Leitner Dezső, sk.   Terestényi Béla, sk.
Rosner Gyula, hadbavonult.   Klein Béni.   Folgéri József, sk.
Megvizsgálta és helyesnek találta a felügyelő-bizottság:
Szilágyi Ferenc sk.   Fibik István sk.   Dr. Horogh Pál sk.

Osztrák-magyar bank.
Felhívás a részvények letételére.

A szavazatra jogosított részvényesek, kik a jövő évi közgyűlésnek tagjaiként megjelenni kívánnak, felhivatnak, hogy legkésőbb **1917. évi november hó 30-áig, péntekig**, az Osztrák-magyar banknak húsz, saját nevükre szóló és 1917. évi július hava előtti keltezett részvényét, részvényekkel együtt, a budapesti főintézetnél, vagy a bécsi főintézet letéti osztályánál, vagy valamely fiókintézetnél letelgyék vagy lekötessék.
Azok a részvényesek, kiknek részvényei a banknál e célból már előbb letétbe helyezettek, ezáltal, külön bejelentés nélkül, a közgyűlés tagjai lettek.
Az ülésnek naprendje, helye és órája a Budapestben és Bécsben megjelenő hivatalos lapokban közzétendő külön hírdeméy utján kellő időben fog a közgyűlés tagjaival közöltetni.
Bécs, 1917. évi október hó 20. án.

OSZTRÁK-MAGYAR BANK.
Popovics
kormányzó.
Gutman   **Schmid**
főtanácsos.   vezértitkár.

*) Az Osztrák-magyar bank alapszabályai 14-dik cikkének 1-ő bekezdése: Az Osztrák-magyar bank közgyűléseiben csak osztrák és magyar állami alattvalók vehetnek részt.
Az alapszabályok 13-dik cikke: A közgyűlésből ki van zárva:
a) a ki polgári jogai teljes élvezetében nincs, különösen az is, a kinek vagyona felett a csődeljárás megindított, ennek bevégezéséig;
b) a ki fenyítő ítélet folytán polgári, politikai, vagy becsületbeli jogában korlátozva van — ezen korlátozás tartama alatt.
Az alapszabályok 18-dik cikke: A közgyűlés minden tagja csak személyesen jelenhet meg és magát meghatalmazott által nem képviselhető és a tanácskozmányokban és határozathozatalnál, habár többféle minőségben venne is részt a tárgyalásokban, csak egy szavazattal bír.
Az alapszabályok 19-dik cikke: Ha a részvények jogi személyre, nőre, vagy több résztvevőre szólnak, annak van joga a közgyűlésen megjelenni és a szavazati jogot gyakorolni, a ki a részvénytulajdonosoktól, feltéve, hogy ezek vagy osztrák vagy magyar alattvalók, felhatalmazást mutat fel. A meghatalmazottaknak azonban a részvénybirtok kivételével egyéb személyes tulajdonságaiknál fogva (14. és 15. cikk) képeseknek kell lenniök arra, hogy a közgyűlésben részt vehessenek.
(Utányomás nem díjazatik)